

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง สถานภาพความเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓
ของลูกจ้างบริษัท ชิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน)

สำนักงานประกันสังคมได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ รง ๐๖๐๗/๑๐๓๑๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยลูกจ้างของบริษัท ชิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งถูกตัดสิทธิประกันสังคม เนื่องจากเป็นลูกจ้างกลุ่มพนักงานขายและเก็บเงินที่ไม่มีนิติสัมพันธ์การเป็นนายจ้าง ลูกจ้าง ได้ร้องขอความเป็นธรรมขอให้สำนักงานประกันสังคมพิจารณาคืนสิทธิความเป็นผู้ประกันตน ดังนี้

๑. ขอเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ต่อไป เหมือนดังเช่นที่ผ่านมา
๒. หากเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ไม่ได้ ไม่ควรพิจารณาตัดสิทธิให้มีผลย้อนหลัง
๓. เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเห็นควรมีมาตรการเยียวยาโดยให้ผู้ประกันตนที่ได้รับผลกระทบสามารถใช้สิทธิตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ต่อไป

สำนักงานประกันสังคมได้มีการพิจารณาข้อเท็จจริงกรณีบริษัท ชิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) มาเป็นลำดับ คือ

๑. ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑ มีพนักงานของบริษัท ชิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ขอรับสิทธิประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทนเป็นจำนวนมาก สำนักงานประกันสังคมดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า บริษัทฯ ได้มีการนำบุคคลซึ่งไม่ใช่ลูกจ้างขึ้นทะเบียนผู้ประกันตนและได้รวบรวมหลักฐานดำเนินคดีอาญากับบริษัทฯ กรณียื่นแบบรายการขึ้นทะเบียนผู้ประกันตนโดยเจตนากรอกข้อความอันเป็นเท็จตามมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ จำนวน ๓ คดี และอยู่ระหว่างตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินคดี จำนวน ๑๓ เรื่อง ในขณะเดียวกันสำนักงานประกันสังคมพบว่า ฐานข้อมูลการนำส่งเงินสมทบของบริษัทฯ ในทุกงวดของการส่งเงินสมทบจะมีผู้ประกันตนที่ไม่มีการนำส่งเงินสมทบอยู่จำนวนหนึ่ง และมีการส่งเงินสมทบในอัตราขั้นต่ำที่สุด คือ จำนวนเงิน ๘๓ บาท จำนวนประมาณ ๘๐๐-๑,๐๐๐ รายต่องวด

๒. สำนักงานประกันสังคมได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงจากพนักงานขายและเก็บเงินของบริษัท ชิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๕ ราย ปรากฏว่า แม้จะกำหนดวัน

เวลาทำงานไว้ต่อกันแต่พนักงานจะเข้าสำนักงานเวลาใดก็ได้ หากไม่สามารถไปขายหรือเก็บเงินก็เลื่อนนัดลูกค้า หรือบางรายให้บุคคลอื่นทำแทน บางรายมีงานประจำหรือประกอบอาชีพอื่น นอกจากเป็นพนักงานขาย บางรายสามารถนำสินค้าหรืออื่นมาเสนอขายให้ลูกค้าได้ และกรณีลาป่วยไม่มีการเขียนใบลาหรือส่งใบรับรองของแพทย์ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานแต่อย่างใด

๓. โดยที่ความเป็นนายจ้างลูกจ้างตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ มีความหมายเป็นไปทำนองเดียวกับความหมายนายจ้าง ลูกจ้าง ตามสัญญาจ้างแรงงาน มาตรา ๕๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยบุคคลคนหนึ่งเรียกว่าลูกจ้าง ตกลงจะทำงานให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่านายจ้าง และนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้ ซึ่งสัญญาจ้างแรงงานถือเป็นสัญญาต่างตอบแทนที่นายจ้างมุ่งประสงค์ที่จะใช้แรงงานลูกจ้างเป็นสำคัญ ซึ่งการคำนึงถึงการให้แรงงานเป็นสำคัญนี้ทำให้สัญญาจ้างแรงงานมีลักษณะสำคัญต่างไปจากสัญญาต่างตอบแทนอื่นๆ คือ นายจ้างมีอำนาจควบคุมบังคับบัญชาลูกจ้างซึ่งอาจปรากฏในลักษณะของการวางกฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนายจ้าง หากลูกจ้างฝ่าฝืนจะมีการกำหนดมาตรการเพื่อให้เกิดสภาพบังคับด้วยการว่ากล่าว ตักเตือน เลิกจ้าง ไล่ออก ตามนัยแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๘๓

๔. สำนักงานประกันสังคมได้พิจารณาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องทั้งพยานเอกสารและพยานบุคคลแล้วเห็นว่า พนักงานขายและเก็บเงินของบริษัท ซิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) มีการทำงานที่เป็นอิสระไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้อำนาจการควบคุมบังคับบัญชาของผู้ใด จึงได้มีคำวินิจฉัยว่า ลูกจ้างของบริษัทฯ ตำแหน่งพนักงานขายและเก็บเงิน ไม่มีนิติสัมพันธ์การเป็นนายจ้างลูกจ้างตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยมีหนังสือ ที่ รง ๐๖๒๗/๓๒๑๓ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ แจ้งการพิจารณาให้บริษัทฯ ทราบ พร้อมทั้งได้แจ้งสิทธิในการอุทธรณ์ให้ทราบแล้ว ซึ่งบริษัทฯ ได้รับแจ้งเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๒ แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ บริษัทฯ มิได้ดำเนินการอุทธรณ์ แต่บริษัทฯ ได้มีหนังสือ ที่ ทบบ. ๔๑-๔๖/๒๐๐๙ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒ แจ้งรายชื่อกลุ่มพนักงานขายที่ไม่มีนิติสัมพันธ์การเป็นนายจ้าง ลูกจ้าง จำนวน ๒,๕๖๕ ราย เพื่อให้สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ๔ เพิกถอนความเป็นผู้ประกันตนจึงเป็นสาเหตุให้ลูกจ้างกลุ่มดังกล่าวมายื่นข้อร้องเรียนขอความเป็นธรรม

๕. สำนักงานประกันสังคมพิจารณาการขอความเป็นธรรมของลูกจ้างบริษัท ซิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) แล้ว มีความเห็น ดังนี้

(๑) โดยที่พนักงานขายและเก็บเงินของบริษัท ซิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ที่อยู่ในข่ายถูกเพิกถอนการเป็นผู้ประกันตนมีจำนวน ๒,๕๖๕ ราย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเพิกถอนการเป็นผู้ประกันตนเป็นไปด้วยความรอบคอบรัดกุม เห็นควรมีหนังสือแจ้งไปยังกลุ่มบุคคลดังกล่าวให้มีโอกาสได้โต้แย้งและแสดงหลักฐานถึงการมีสถานะเป็นผู้ประกันตนตามกฎหมายต่อสำนักงานประกันสังคมภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับแจ้งจากสำนักงานประกันสังคม

ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเพิกถอนการเป็นผู้ประกันตน

(๒) ในกรณีที่สำนักงานประกันสังคมได้พิจารณาหลักฐานแล้วเห็นว่า บุคคลใดมิได้มีสถานะเป็นลูกจ้างที่จะเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ หรือบุคคลใดไม่มีการโต้แย้งภายในระยะเวลาที่กำหนด สำนักงานประกันสังคมจะดำเนินการเพิกถอนความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๒ ซึ่งเดือนมีนาคม ๒๕๕๒ เป็นเดือนที่ไม่มีการนำส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมโดยให้คำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของกลุ่มบุคคลดังกล่าวว่า ตนเองมีสถานะเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ถูกต้องตามกฎหมาย ประกอบการคำนึงถึงหลักความมั่นคงแห่งนิติฐานะ อันเป็นการใช้ดุลพินิจตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “คำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยจะให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลังหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้...” ทั้งนี้ กลุ่มบุคคลดังกล่าวหากประสงค์ที่จะได้รับความคุ้มครองในระบบประกันสังคมต่อไป ก็สามารถแสดงความจำนงเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

๖. คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงแรงงานได้มีมติที่ประชุมตามที่สำนักงานประกันสังคมเสนอ ดังนี้

แนวทางที่หนึ่ง เมื่อพนักงานขายและเก็บเงิน (เอส.เอ.) ของบริษัท ซิงเกอร์ ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) มิได้มีนิติสัมพันธ์เป็นลูกจ้าง ทำให้ขาดองค์ประกอบของความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ และไม่เข้าข่ายความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ สิ้นสุดลงเนื่องจากสิ้นสภาพความเป็นลูกจ้างตามมาตรา ๓๘ (๒) จึงไม่สามารถที่จะดำเนินการเพื่อให้เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้ แต่อย่างไรก็ตามการเพิกถอนความเป็นผู้ประกันตนในกรณีนี้เห็นว่าตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้คำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น จึงเห็นควรเพิกถอนความเป็นผู้ประกันตนโดยให้มีผลย้อนหลังถึงวันที่มีคำวินิจฉัยว่าความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

แนวทางที่สอง เห็นว่า หากมีคำวินิจฉัยว่าลูกจ้างไม่ใช่ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ให้ใช้แนวทางเยยวยาโดยใช้หลักกฎหมายปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ เพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่รับลูกจ้างเข้าเป็นผู้ประกันตนแต่เพียงบางส่วน โดยให้คงสิทธิความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ไว้เพื่อให้ลูกจ้างอาจใช้สิทธิความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ต่อไปได้

ทั้งนี้ ที่ประชุมได้ลงมติเสียงข้างมากมีความเห็นไปในแนวทางที่หนึ่งด้วยคะแนน ๙ ต่อ ๕ ดออกเสียง ๓ เสียง

สำนักงานประกันสังคมจึงขอหารือเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นธรรมต่อกลุ่มลูกจ้างดังกล่าว ดังนี้

๑. พนักงานขายและเก็บเงิน (เอส.เอ.) ของบริษัท ซิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งไม่มีนิติสัมพันธ์การเป็นนายจ้าง ลูกจ้าง ต้องถูกเพิกถอนความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ตั้งแต่วันที่ที่ไม่กระทบต่อการคืนเงินสมทบและสิทธิประโยชน์ที่ผู้ประกันตนรับไปแล้ว

๒. กรณีเพิกถอนความเป็นผู้ประกันตนโดยให้มีผลย้อนหลังถึงวันที่มีคำวินิจฉัยว่า ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงโดยคำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กลุ่มลูกจ้างดังกล่าวสามารถที่จะสมัครเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานประกันสังคม โดยมีผู้แทนกระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานประกันสังคม) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า บริษัท ซิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ได้กำหนดแบบสัญญาว่าจ้างพนักงานขาย (เอส.เอ.) โดยในข้อ ๒ ได้กำหนดให้ลูกจ้างต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ คำสั่งของผู้จัดการหน่วย ผู้จัดการร้าน ผู้จัดการสาขา ผู้จัดการภาค ผู้จัดการเขต และผู้บังคับบัญชาอื่นๆ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพโดยลูกจ้างจะต้องลงเวลาทำงาน ณ หน่วยงานที่ตนสังกัดและต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับในการทำงาน ตามที่บริษัทฯ กำหนดไว้ และข้อ ๓ ได้กำหนดให้ลูกจ้างต้องทำรายงานการขายสินค้าและการเก็บเงิน และรายงานอื่นๆ เป็นรายวัน รายสัปดาห์ และประจำเดือน ตามแบบและวิธีการที่บริษัทฯ กำหนดไว้ และตามที่บริษัทฯ สั่งให้ปฏิบัติเป็นครั้งคราว และข้อ ๖ ได้กำหนดให้ในระหว่างเวลาที่ผูกพันตามสัญญานี้ ลูกจ้างจะไม่ขายสินค้าของบุคคลอื่นหรือของตนเอง ซึ่งเป็นชนิดหรือประเภทเดียวกับสินค้าของบริษัทฯ และจะอุทิศเวลาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญานี้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งสัญญาว่าจ้างพนักงานขาย (เอส.เอ.) นี้ แตกต่างจากสัญญาแต่งตั้งตัวแทนจำหน่าย (เอส.อาร์.) ที่มีข้อกำหนดในสัญญาในข้อ ๑ ว่า ตัวแทนจำหน่ายไม่ใช่ลูกจ้างของบริษัทฯ ไม่ผูกพันอยู่กับบริษัทฯ ด้วยประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง อัตราและวิธีเรียกเก็บเงินสมทบ การจ่ายเงินทดแทน และการอุทธรณ์ พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ฯ พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพฯ และพระราชบัญญัติประกันสังคมฯ และสัญญาแต่งตั้งผู้ขาย (เอส.พี.) ที่มีข้อกำหนดในสัญญาในข้อ ๒๕ ว่า ผู้ขายมิใช่ลูกจ้างของบริษัทฯ ไม่ผูกพันอยู่กับบริษัทฯ ด้วยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง คุ้มครองแรงงาน เรื่อง กำหนดการจ่ายค่าทดแทน เรื่อง อัตราและวิธีเรียกเก็บเงินสมทบ เรื่อง การจ่ายเงินทดแทนของสำนักงานกองทุนเงินทดแทน และเรื่อง การอุทธรณ์ พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ฯ และประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับเรื่องแรงงาน และในการออกหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมให้แก่บริษัทฯ และออกบัตรประกันสังคมให้แก่พนักงาน

ชาย (เอส.เอ.) ตามมาตรา ๓๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ นั้น สำนักงานประกันสังคมจะพิจารณาจากแบบรายการตามมาตรา ๓๔^๒ ที่บริษัทฯ ยื่นมาโดยไม่มีการตรวจสอบในเรื่องนิติสัมพันธ์การเป็นนายจ้างและลูกจ้าง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) พิจารณาข้อหาหรือของสำนักงานประกันสังคมประกอบกับข้อเท็จจริงข้างต้นแล้ว มีความเห็นว่า พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ มีบทบัญญัติกำหนดวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนไว้เป็นการเฉพาะ และมีหลักเกณฑ์ที่มีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การพิจารณากรณีที่หารือมาจึงเป็นไปตามนัยมาตรา ๓^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ คือ ไม่ต้องนำบทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้กับกรณีนี้ และเห็นสมควรกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาเป็นสองประเด็นและมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง บริษัท ชิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) และพนักงานชาย (เอส.เอ.) มีนิติสัมพันธ์การเป็นนายจ้างและลูกจ้างตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นกฎหมายที่มีความมุ่งหมายใช้บังคับกับนายจ้างและลูกจ้างอันเป็นนิติสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อสร้างหลักประกันในด้านสวัสดิการให้แก่ลูกจ้างเพื่อความมั่นคงในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต และเมื่อได้พิจารณาข้อความที่ปรากฏในสัญญาว่าจ้างพนักงานชาย (เอส.เอ.) ของบริษัทฯ แล้ว เห็นได้ว่า พนักงานชาย (เอส.เอ.) อยู่ภายใต้อำนาจบังคับบัญชาของบริษัทฯ และจะต้องปฏิบัติตามระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับในการทำงานตามที่บริษัทฯ กำหนด นิติสัมพันธ์ระหว่างบริษัทฯ และพนักงานชาย (เอส.เอ.) จึงเป็นคู่สัญญาในเรื่องจ้างแรงงานตามมาตรา ๕๗๕^๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น เมื่อพิจารณาตามสัญญาว่าจ้าง

^๑มาตรา ๓๖ เมื่อนายจ้างยื่นแบบรายการตามมาตรา ๓๔ แล้ว ให้สำนักงานออกหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมให้แก่นายจ้างและออกบัตรประกันสังคมให้แก่ลูกจ้าง ทั้งนี้ ตามแบบหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๒มาตรา ๓๔ ให้นายจ้างซึ่งมีลูกจ้างที่เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ยื่นแบบรายการแสดงรายชื่อผู้ประกันตน อัตราค่าจ้าง และข้อความอื่นตามแบบที่เลขาธิการกำหนด ต่อสำนักงานภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ลูกจ้างนั้นเป็นผู้ประกันตน

^๓มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งที่กำหนดในกฎหมาย

^๔มาตรา ๕๗๕ อันว่าจ้างแรงงานนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่าลูกจ้าง ตกลงจะทำงานให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่านายจ้าง และนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้

ดังกล่าวเพียงประการเดียวแล้ว จะเห็นได้ว่า บริษัทฯ และพนักงานขาย (เอส.เอ.) มีนิติสัมพันธ์การเป็นนายจ้างและลูกจ้างตามมาตรา ๕^๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓

ประเด็นที่สอง ในกรณีที่สำนักงานประกันสังคมได้มีคำวินิจฉัยว่า บริษัท ชิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) และพนักงานขาย (เอส.เอ.) มิได้มีนิติสัมพันธ์การเป็นนายจ้างและลูกจ้างตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ สำนักงานประกันสังคมจะต้องดำเนินการในกรณีนี้อย่างไร เห็นว่า เมื่อบริษัท ชิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ได้ยื่นแบบรายการแสดงรายชื่อผู้ประกันตน อัตราค่าจ้าง และข้อความอื่นต่อสำนักงานประกันสังคม และสำนักงานประกันสังคมได้ออกหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมให้แก่บริษัทฯ และออกบัตรประกันสังคมให้พนักงานขาย (เอส.เอ.) รวมทั้งได้มีการส่งเงินสมทบ และพนักงานขาย (เอส.เอ.) ซึ่งเป็นผู้ประกันตนได้ขอรับประโยชน์ทดแทนในกรณีต่างๆ มาโดยตลอด ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และเพื่อรักษาประโยชน์ของสำนักงานประกันสังคม บริษัทฯ และพนักงานขาย (เอส.เอ.) และสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่สำนักงานประกันสังคมได้ตรวจพบว่า บริษัทฯ ได้นำบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ลูกจ้างขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตน และหลังจากนั้นบริษัทฯ ได้แจ้งรายชื่อพนักงานขาย (เอส.เอ.) ที่ไม่มีนิติสัมพันธ์การเป็นนายจ้างและลูกจ้างเพื่อให้สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ๔ เพิกถอนการเป็นผู้ประกันตน จึงเห็นว่า สำนักงานประกันสังคมควรรับดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเป็นลูกจ้างของพนักงานขาย (เอส.เอ.) แต่ละราย ที่ได้ลงทะเบียนเป็นผู้ประกันตนไว้ให้ชัดเจน หากปรากฏว่า พนักงานขาย (เอส.เอ.) รายใด มิได้มีนิติสัมพันธ์ในการเป็นลูกจ้างของบริษัทฯ สำนักงานประกันสังคมต้องแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังบริษัทฯ และพนักงานขาย (เอส.เอ.) รายนั้น เพื่อให้ทราบว่าความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓^๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคมฯ ของพนักงานขาย (เอส.เอ.) รายนั้นสิ้นสุดลง โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เป็นต้นไป ทั้งนี้ หากบริษัทฯ หรือพนักงานขาย (เอส.เอ.) ผู้ใดไม่พอใจในคำสั่งก็มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

“มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งทำงานให้นายจ้างโดยรับค่าจ้าง ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานบ้านอันมิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างและให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลให้หมายความรวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทนด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๓๓ ให้ลูกจ้างซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์และไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์เป็นผู้ประกันตน

ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนอยู่แล้วตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ และยังเป็นลูกจ้างของนายจ้างซึ่งอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าลูกจ้างนั้นเป็นผู้ประกันตนต่อไป

ดังกล่าวตามมาตรา ๘๕^๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ และเมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์ได้พิจารณาวินิจฉัยแล้วและแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ผู้อุทธรณ์ทราบ หากผู้อุทธรณ์ไม่พอใจก็มีสิทธินำคดีไปสู่ศาลแรงงานได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยตามมาตรา ๘๗ วรรคสาม^๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๕๒

^๗มาตรา ๘๕ นายจ้าง ผู้ประกันตน หรือบุคคลอื่นใด ซึ่งไม่พอใจในคำสั่งของเลขาธิการหรือของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เป็นคำสั่งตามมาตรา ๕๐ ให้มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๘มาตรา ๘๗

ฯลฯ

ฯลฯ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์นั้น ถ้าผู้อุทธรณ์ไม่พอใจ ให้มีสิทธินำคดีไปสู่ศาลแรงงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย แต่ถ้าไม่นำคดีไปสู่ศาลแรงงานภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์เป็นที่สุด